SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 33. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 18, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК СУБОТА, 18-го ЛЮТОГО 1995 р. Ч. 33. РІК CII.

В УКРАЇНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 15-го лютого, Верховна Рада України визнала незаконними дії керівника Адміністрації Президента та службовців з державної охорони.

Як уже інформовано, Президент України Леонід Кучма тепер відпочиває у Трускавці. А на Верховній Раді цього тижня розглядаються факти порушення прав народних депутатів України, у зв'язку з тим, що групу депутатів 30-го січня не допустили на засідання Координаційного комітету боротьби з корупцією.

На одній з останніх пресових конференцій Л. Кучма сказав, що кожен Президент має право мати свою Адміністрацію, а конфлікт між законодавчою і виконавчою владою Президент розцінив як „боротьбу за владу". Він вважає, що таке протистояння триватиме доти, доки парлямент не ухвалить закон про владу чи конституцію, малу або велику.

Щодо ситуації у Верховній Раді, то колишній голова Іван Плющ назвав її „кризовою". Такої ж думки є Вячеслав Чорновіл, Василь Дурдинець, Антон Бутейко та інші. Депутати незадоволені відсутністю у парляменті сильної більшости і закликають своїх колеґ визначитися і віддати виконавчій владі на чолі з Президентом усі виконавчі функції, залишивши парляментові законодавчі. Незадоволені депутати і керівництвом парляменту, тому можна сподіватися, що в недалекому майбутньому криза загостриться ще більше, як у парляменті, так і між гілками влади.

А покищо Верховна Рада без обговорення 204-ма голосами ухвалила таку постанову:

„Вважати дії урядових осіб Адміністрації Президента України та Управління державної охорони при проведенні 30-го січня 1995 року поширеного засідання Координаційного комітету боротьби з корупцією і організованою злочинністю такими, що порушують статтю 95 конституції України та статтю 18,20 і 26 Закону України про статус народного депутата України".

Депутати постановили запропонувати Президентові Л. Кучмі вирішити питання про доцільність перебування на пості голови Адміністрації Президента України Дмитра Табачника та притягнути до дисциплінарної відповідальности інших урядових осіб, які порушили права народних депутатів. Генеральному прокуророві Владиславові Дацюкові доручено перевірити факти порушення прав народних депутатів 30-го січня. Комісіям Верховної Ради з питань правної політики, з питань реґляменту і депутатської етики та з питань бюджету доручено вивчити питання про відповідність статусу й діяльности урядових осіб Адміністрації Президента України конституції і законам держави, а також правомірність та доцільність фактичних обсягів бюджетних асиґнувань на її утримання. Контролю за виконанням постанови здійснюватиме Президія Верховної Ради України.

Того ж дня обговорювалося ще одне спірне питання: про припинення уповноважень Черкаської Міської Ради. Обговорення показало, що під час виборів 10-го липня 1994 року і пізніше при формуванні виконкому вчинено суттєві порушення. Суд виявив біля 20,000 випадків голосування за інших осіб і що 978 виборців незаконно були виключені зі списків на голосування. Виявлено й інші порушення законів, але Верховна Рада не змогла прийняти будь-яке рішення з цього питання і його зняли з обговорення.

Л. КРАВЧУК РОЗПОВІВ ПРО СВОЮ ПОДОРОЖ

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 14-го лютого, відбулася пресова конференція колишнього Президента України Леоніда Кравчука, який на запрошення Колюмбійського університету та парляменту Канади відвідав ЗСА й Канаду.

Під час цих відвідин Л. Кравчук виступив з лекціями в чотирьох відомих університетах, зустрівся з лідерами різних партій і організацій, підприємцями та приватними особами. За словами Кравчука, світ цікавиться Україною як державою, яка перебудовує ідеологію, мислення і політику. Є бажання співпрацювати і в економіці, але ділові кола вважають, що в Україні покищо немає для цього умов. Українській закордонній політиці у світі Україні відводять важливу стратегічну ролю, сказав перший Президент, нагадавши, що не випадково колись Міхаїл Ґорбачов твердив, що без України неможливий СССР, а сьогодні Б. Єльцин повторює, що без України не виживе СНД. Мати Україну своїм союзником хочуть і на Заході, але якщо не підняти економіку, то Україні важко буде займати тверду, принципову позицію в політиці. Всім уже набридло протистояння та холодна війна, тому, на думку Кравчука, треба поетапно увійти до НАТО (сьогодні Польща і Мадярщина, завтра Україна, пізніше Росія) і всі питання вирішувати цивілізовано. Не треба забувати, сказав Кравчук, що Україна розвивалася не як самостійна держава і 80 відсотків продукції випускалося в незакінченому вигляді — така була інтеґрація. А тепер західні підприємці могли б вкладати гроші в українську економіку і створювати місця праці для населення та налагоджувати виробництва, але свої патріоти зчиняють галас, що, мовляв, продаєм Україну, виступають проти „капіталістичних акул" тощо.

На запитання кореспондентів, як у світі сприймають події у Чечні, Л. Кравчук відповів, що всі вважають це внутрішньою справою Росії, але водночас твердять, що ніхто не має права порушувати права людини, серед яких головне — право на життя. Отож всі зауважили, що Росія відійшла від принципів демократії і здійснює силовий тиск та що в Росії „набирає сили великодержавна жириновщина".

Запитували журналісти і про будинок Л. Кравчука за кордоном та про гроші в закордонних банках. На це він відповів, що навіть його поїздку за кордон висвітлюють як бажання навідати власний маєток. „Я вже давно пообіцяв тому, хто зуміє віднайти 'мою хатку' за кордоном, я її відразу ж йому подарую", — сказав Кравчук. Він пояснив звідки пішли ці розмови. Один канадський українець, в той час коли Кравчук був Президентом, подарував Україні будинок і землю. Тоді ж Президент Л. Кравчук передав цю власність у розпорядження Міністерства Закордонних Справ України. Тепер, сказав Л. Кравук, він привіз 7,100 дол., з яких 1,000 він віддав на пам'ятник Багданові Хмельницькому, 1,000 на переклад з еспанської „Дон Кіхота", 1,000 на пам'ятник Михайлові Грушевському, решту також має намір використати на різні важливі цілі.

На запитання, як оцінює він нинішню ситуацію в Україні, Л. Кравчук відповів, що „демократія в Україні перебуває в стадії випробування", бо люди плутають сильну владу з владою особи. На його думку, Уряд повинен очолювати Президент. Це дасть змогу уникнути безладдя у виконавчих структурах. Кравчук згідний з багатьма депутатами, що в некерованості Кабінету Міністрів чимало відіграє Адміністрація Президента, яка „постійно втручається у діяльність леґітимних органів влади". Переобирати керівництво Верховної Ради Л. Кравчук не радить, оскільки, на його думку, це приведе до кризи і розпуску парляменту. Він також не схвалює керівництво Адміністрації Президента: „Дехто з клерків вважає себе за другу особу в державі, яка може коментувати діяльність Верховної Ради та вказувати, що робити депутатам".

(Закінчення на стор. 4)

ІРАК ПОРУШУЄ САНКЦІЇ ООН

Вашінґтон. — Аґентство Ассошіейтед Пресс, покликуючись на найбільш авторитетних експертів у ділянці нафтової індустрії, повідомляє, що американські військові кораблі не дають собі ради з одержаним від ООН завданням, яке полягає у заблькуванні іракських портів у зв'язку з міжнародними санкціями проти цієї країни.

Іракці знайшли спосіб переступити через санкції. Вони успішно торгують своєю нафтою через південний порт Ум Каср у Перській затоці, а також через північні райони, котрі межують з Іраном і Туреччиною, не зважаючи на те, що ці райони контролюють бунтівники-курди. Іранці і курди, не перестаючи бути ворогами багдадського уряду, беруть активну участь у торгівлі іракською нафтою, оскільки їм також перепадають від цього великі суми грошей.

Контрабандисти купують іракську нафту по 8 дол. за барилку, у той час як на міжнародному ринку барилка нафти коштує 14 дол. З допомогою цих комерсантів, а також західньоевропейських біржевиків, Багдадові вдається іґнорувати умовини ембарґо Організації Об'єднаних Націй і заробляти за рік до 800 міл. дол.

Зовсім недавно американські розвідувальні органи зафіксували автові колони, які через курдські етнічні території везлу нафту у Туреччину та Іран. Десятки невеликих іракських танкерів відходять від порту Ум Каср і пливуть у Дубаї, де сира нафта переливається в савдійські і кувайтські танкери, а вони відтак розходяться по всьому Середземномор'ї.

Один з лондонських біржевиків так сказав про нелеґальний продаж Іраком нафти: „ Ми заробляємо по 4—5 долярів на барилці і дістаємо якісний товар. Справа вартує риску, тому охочих займатися вивезенням нафти з Іраку не бракує". Вигідні умовини, пропоновані іракським міністерством промисловости, допомогли за недовгий час довести збут контрабандної нафти до 200,000 барилок денно.

КИЇВ. — Голова комісії Верховної Ради України з питань боротьби зі злочинністю Григорій Омельченко повідомив, що Україна підтримує офіційні і неофіційні контакти з правоохоронними органами ЗСА. Він також нагадав, що 2-го липня 1994 року обидві держави підписали комюніке про спільну діяльність правоохоронних органів і, згідно з розпорядженням Президента України Леоніда Кучми, протягом лютого плянується створити представництво ФБІ в Україні. Основні напрямки боротьби для правоохоронних органів обох країн це — контрабанда ядерних матеріялів, наркотиків і фінансова злочинність.

ДЕНЬ ПРЕЗИДЕНТІВ

З уваги на свято День Президентів у понеділок, 20-го лютого, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Перше число „Свободи" в наступному тижні друкуватиметься у вівторок, 21-го лютого, з датою середи. — Ред.

Американські палестинці фінансують терористів

Єрусалим. -- У вівторок, 14-го лютого, ізраїльська служба безпеки затримала на летовищі Бен Ґуріон громадянина ЗСА палестинського походження, 36-річного мешканця Чикаґо Мохаммеда Бараката. Він привіз зі собою понад 250,000 дол. готівкою. Представники спецслужб повідомили, що ці гроші призначалися для терористичної палестинської організації „Ісламський джигад".

Поліція з'ясувала, що М. Баракат одержав гроші від лідера мусулманської громади Чикаґо і повинен був передати їх керівникам „Ісламського джигаду" для фінансування нових терористичних акцій проти Ізраїля.

Разом з М. Баракатом поліція заарештувал 44-річного палестинця з Єрусалиму, який віз 65,000 дол. для цієї самої мети.

Як відомо, від жовтня минулого року палестинські терористи вбили 56 ізраїльтян, і тому служби безпеки жидівської держави весь час працюють в умовинах підвищеної пильности. „Ісламський джигад" взяв на себе відповідальность за більшість здійснених палестинцями терористичних акцій. Ця група, а також фундаменталістське крило Гамас, від самого початку виступають проти нормалізації стосунків між Палестинською визвольною організацією та Ізраїлем, вважаючи всю без винятку територію жидівської держави одвічно палестинською землею. Діяльність терористичних груп значною мірою фінансується палестинцями, котрі мешкають у ЗСА.

В січні цього року ізраїльський військовий суд засудив до п'яти років тюрми 41-річного громадянина ЗСА Мохаммеда Салаха, також з Чикаґо. Він і Мохаммед Джарад, американець палестинського походження, намагалися передати терористам 650,000 дол.

ДОНЕЦЬКЕ. — Дослідження, проведені спільно з великобританськими та американськими компаніями, свідчать, що у вугільних пластах Донбасу є великі резерви ґазу-метану. Ґаз є як у діючих, так і вироблених шахтах. На думку експертів, тут можна щороку видобувати до 10 більйонів кубічних метрів ґазу і робити це можна одночасно з видобуванням вугілля. Це цілком забезпечило б потреби реґіону.

ВЕЧІР В 100-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ Р. КУПЧИНСЬКОГО

Ню Йорк. — Тут в суботу, 25-го лютого, відбудеться о год. 7:30 вечора в Українському Інституті Америки вечір-концерт для відзначення 100-річчя народження поета, журналіста і композитора Романа Купчинського. У вечорі беруть участь журналісти: Ольга Кузьмович та Іван Кедрин, Лариса Кукрицька і Любарт Ліщинський із читанням поезій Р. Купчинського, а Михайло та Оля Стащишини з піснями того ж автора.

Керівник аґентства відвідав Україну

Київ (Р. Р.). — Президент України Леонід Кучма прийняв голову Ради директорів аґентства Ройтер Пітера Джоба, який прибув до Києва на чолі групи керівників аґентства. Розмова Президента України і П. Джоба тривала 30 хвилин за закритими дверима. Президент Кучма висловив подяку за об'єктивну інформацію, яку аґентство Ройтер подає про Україну.

Інформаційне аґентство Ройтер створив у 1851 році німець-еміґрант Поль Джуліюс Ройтер, який відкрив у фінансовому районі Лондону бюро і почав передавати телеграфом до Парижу інформацію про стан акцій на лондонській біржі. Це й було народженням цього найбільшого в світі інформаційного аґентства.

Ройтер подавав сенсаційні повідомлення і його ім'я стало відомим. У 1861 році він перший повідомив деталі про вбивство Президента ЗСА Абрагама Лінкольна. Так само у 1918 році Ройтер повідомив усьому світові про закінчення Першої світової війни, а в 1956 році про секретний виступ Нікіти Хрущова на XX З'їзді КПСС, у якому він викрив злочини Сталіна.

В Україні аґентсство Ройтер відкрило своє пресове бюро в березні 1992 року, а у вересні 1994 року в Києві відкрилося підприємницьке представництво аґентства Ройтер.

Президент Л. Кучма не приспішував будівництво літака

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 13-го лютого, відбулася пресова конференція, на якій Президент України Леонід Кучма розповів про результати алматинської зустрічі на вищому рівні.

За словами Президента України, ніякого тиску з боку російського президента Боріса Єльцина він не відчув, а парафування двостороннього договору перед зустріччю в Алмати дало змогу президентам двох держав домовитися про приїзд президента Росії в Україну в першій половині березня. Остаточна дата ще не узгоджена. Під час візити Єльцина передбачається підписання широкомаштабного договору про дружбу і співробітництво між Україною і Росією, а також декларації про основні принципи розподілу Чорноморської фльоти.

Президент Кучма підкреслив, що проводив і проводитиме курс на рівноправні відносини з Росією, оскільки переконаний, що для України не буде жодного мінусу в підписанні широкомаштабного політичного договору з Росією. Міждержавний економічний комітет (МЕК) Л. Кучма назвав останньою надією СНД. Якщо його механізми не працюватимуть, то в СНД немає майбутнього. Президент Кучма повідомив, що у квітні він поїде до Казахстану для підписання українсько-казахського договору про дружбу і співпрацю, і підтвердив, що відносини з Нурсултаном Назарбаєвим є дуже сприятливі.

Президент України заперечив поширювані чутки, що він нібито чинив тиск з метою швидшого спорудження нового літака АН-70. За словами Кучми, він свідомо не був присутній під час першого польоту літака у грудні 1994 року, щоб уникнути ймовірних небажаних наслідків присутности високого начальства.

Президент у спеціяльній заяві, поширеній в засобах масової інформації, висловив глибоке співчуття рідним загиблих членів залоги — Сергія Максимова, Михайла Березюка, Олександра Горельцева, Андрія Кострикіна, Володимира Лисенка, Володимира Непочатих і Павла Скотникова,.

На думку Президента, економічна криза привела до різкого зниження технічної готовости військ, тому Уряд прийняв „відповідні рішення, які відповідають інтересам України".

ЗСА та Україна творять спільне підприємство

Вашінґтон. — Тут у вівторок, 14-го лютого, Департамент оборони повідомив, що фінансово підтримає новий задум сформування спільного американсько-українського підприємства для виробництва клітинних телефонів. Спроба спільного виробництва має здійснитися між американською фірмою Федерал системс ґруп оф Вірджінія та Харківською виробничою спілкою „Комунар".

Пентаґон для цього з фонду Нанна-Луґара виділить 3.2 міл. дол, а згадана американська фірма додасть решту до цього проєкту вартости 7 міл. дол. Виробництво „Комунар" у часах існування СССР мало понад 18,000 робітників і було одним із найбільших виробництв ракет і керівних космічних систем для військових сателітів.

Ця перша спроба переміни колишнього військового виробництва на виробництво комерційно-приватних потреб входить у рамки договору з березня 1994 року між Пентаґоном і Міністерством Машинобудування України.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 15-ГО ЛЮТОГО, аґенти Еф-Бі-Ай, після дворічних розшуків заарештували Кевіна Мітніка, 31-річного комп'ютерного експерта, якого звинуачують у довготривалих комп'ютерних злочинах — викрадженні багатьох тисяч папок з інформаціями та бодай 20,000 індентіфікаційних чисел кредитових карток з цілої країни. Оскаржений свої комп'ютерні здібності вживав не тільки для особистих користей, але також у вандалізації урядових, корпораційних і університетських комп'ютерних систем. Останнім часом він також зумів просякнути у ґльобальну комп'ютерну мережу „Інтернет".

НАМАГАННЯ ДВОХ НАУКОВЦІВ з Сан Франсіско зліквідувати у Каліфорнії програми акцій сприяння меншинам (affirmative action) започаткувало гострі дебати на тему громадських прав, які з дня на день набирають чимраз більшої потужности та загрожують гострим поділом думок в країні.Обидва професори Ґлин Кастред і Томас Вуд, хочуть справу акції сприяння меншинам дати під голосування в Каліфорнії будь-коли в наступному році, але для цього їм потрібно 1 міл. підписів.Аналітики уважають, що їхній задум може увінчатися успіхом і тим самим змінити каліфорнійське законодавство щодо акцій сприяння меншинам.

ГУБЕРНАТОР НЮ ЙОРКУ Джордж Патакі та керівники стейтових леґіслятур у середу, 15-го лютого, узгіднили законопроєкт про повернення кари смерти. Ню Йорк став 38 з черги стейтом, які привернули кару смерти. Хоча це можна було передбачити, коли брати під увагу передвиборчі обіцянки Дж.Патакі, то все ж таки це було важливим моментом, бо закінчено майже 20-річні намагання стейтової законодавчої влади привернути кару смерти. Тут на перешкоді були попередні губернатори-демократи, які накладали своє вето - Гю Кері шість разів, а після нього 12 разів Маріо Квомо.

КОНҐРЕСМЕНИ ОБИДВОХ партій звернулися листом до президента Билла Клінтона, щоби відмовився від запросин до зустрічі з президентом Росії Борісом Єльцином, запляннованої на травень, хіба що справу воєнних дій у Чечні буде закінчено. У листі, організатором якого був конґресмен Тим Ромер, демократ з Індіяни підкреслено, що „ вплутаність Росії у Чечні вказало на небезпечне нехтування зобов'язуючих принципів співпраці", на котрі Єлцин погодився відвідуючи минулого вересня Вашінґтон.

МОЖЛИВІСТЬ ТОГО, ЩО Білий Дім на становище крайового архівара хоче пропонувати колишнього демократичного губернатора Канзас Джана Карліна,викликало цілий ряд протестів, зокрема від істориків і архіварів, які уважають, що згаданий кандидат не має потрібних кваліфікацій. Крім цього факт, що у 1992 році Карлін допомагав Клінтонові у передвиборчій кампанії може надати цьому становищу політичної закраски. На адресу Президента в цій справі листи протесту пішли від Американської історичної спілки та від Товариства американських істориків.

У СВІТІ

ДЕРЖАВНА Дума Росії вирішила скасувати заплановану візиту своєї депутатської делеґації до Естонії у зв'язку з тим, що естонський парлямент спеціяльним рішенням визнав справедливою боротьбу чеченського народу за своє національне визволення з-під 150-річного московського ярма. Міністер оборони Естонії Енн Тупп наполягає на тому, щоб військові командири і експерти ретельно вивчили досвід чеченських збройних сил, які виявили здатність так довго чинити опір незрівняно більшій і краще озброєній російській армії. Е. Тупп повідомив, що невдовзі в Естонії, за прикладом Чечні, у багатьох точках будуть створені склади зі зброєю. Держава також подбає, щоб „Кайтселійт", масова громадська воєнізована організація, перебувала у постійній бойовій готовості.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ остерегла З'єднані Стейти Америки, що уневажнить підписану в минулому році угоду з Вашінґтоном, якщо ій спробують пропонувати ядерні реактори південнокорейського виробництва. Пйонґянґ гостро зареаґував на висловлювання деяких американських офіційних осіб щодо того, нібито реактори на легкій воді, яких потребує Північна Корея, можуть бути тільки південнокорейські. Тим часом північнокорейські експерти стверджують, що реактори такого типу ще не зовсім вивчені і дальші експерименти можуть виявити поважні технічні недотягнення. Доставу південнокорейських реакторів, за які Пйонґянґ, до того ж, мусить заплатити, північні корейці називають „троянським конем".

ПРЕЗИДЕНТ Литви Альґірдас Бразавскас поздоровив громадян республіки з національним святом — Днем відродження литовської держави: „77 років тому Рада Литви повідомила світ про відновлення незалежности нашої держави після темних і тяжких століть гніту, відкинувши спроби завойовників позбавити литовців рідного слова, звичаїв, святого права на свободу. День 16-го лютого протягом десятків років окупації сяяв литовцям, мов ясна і дивна зірка, вказуючи шлях до незалежности. Це здійснилося 11-го березня 1990 року".Президент А. Бразавскас підписав також декрет про нагородження орденом Великого князя Литовського Гедіміна 24 діячів литовської науки і культури.

ЛІБІЯ закликає провідника адміністрації палестинської автономії Ясіра Арафата „застрілити себе, залишивши перед тим заповіт". На думку лібійського державного інформаційного агентства Джана, „тільки це дозволить Абу Аммарові (партійне ім'я Я. Арафата), який виставив себе на посміховисько перед сіоністичним ворогом, зберегти свою честь". Як вважає офіційний Тріполі, Ізраїль змусив палестинського лідера визнати жидівську державу „ціною зради інтересів арабської нації".

ТРИ НОВІ і досить сильні підземні поштовхи сталися на півночі Японії, спричинивши тільки недовгу зупинку в русі потягів і не завдавши помітних шкод. Однак японці дуже занепокоєні надзвичайною сейсмічною активністю в зоні їхнього архіпелагу. Як відомо, 17-го січня ц. р. велике портове місто Кобе було фактично знищене потужним землетрусом. Відтоді сейсмічні станції реєструють підземні поштовхи, хоч і ледве відчутні, мало не кожного дня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

День президентів

З-посеред 10-ти так званих леґальних, вільних від праці днів, тільки два є святами релігійними — Різдво Христове і Велика П'ятниця. Зі світських свят найважливішими стали день 4-го Липня, як роковини державної незалежности З'єднаних Стейтів, і День Подяки, називаний популярно „днем індика", бо індик став в Америці чомусь символом добробуту.

Забулося вже, відкіля взялася традиція Дня Подяки, але той день вже ввійшов у традицію. Зовсім інший характер має День президентів — скомасований первісно День Вашінґтона і День Лінкольна. З історичної перспективи і від ролі, яку кожний з тих двох президентів відіграв в історії Америки, — один одного своїм товариством не компромітує і, навпаки, кожний із них пригадується, як невідхильна частина постання американської ні від кого незалежної держави і як велика людина.

Джордж Вашінґтон, перший президент ЗСА, став наче символом переможної американської революції, гаслом якої було тоді „Нема податків без репрезентації" (в англійській мові воно римується). За Джорджа Вашінґтона не було ще суспільно-політичного поділу американського народу на окремі політичні партії. Абрагам Лінкольн записаний вже як республіканець. Його обрання президентом було приводом до заколоту в південних стейтах, що привело до громадянської війни Північної Америки, де на було чорних невільників, проти Південної, де ще невільництво зберігалося. За свою відвагу, за знищення рабства на всій території ЗСА застрілив його у театрі фанатик.

Цікаво, що чорні громадяни Америки, які тепер називають себе „афроамериканцями", більше величають колишнього свого провідника Кінґа, що його застрілив расист, ніж Лінкольна, який визволив їх з рабства.

Це звеличування світової постаті минулого. Щорічне звеличування Вашінґтона і Лінкольна в окремому Дні президентів є поклоном тим титанам, бо кожний із них був чимось більше, як тільки президентом. Це ласка Господня, коли якийсь народ може похвалитися діячами формату велетнів. В Америці закорінився культ Джорджа Вашінґтона — його прізвищем названо столицю американської великодержави, нема, мабуть, міста в Америці, в якому не було б вулиці Вашінґтона. І Тарас Шевченко прагнув для України праведного закону Вашінґтона, хоч цей закон — американська Конституція — ще дуже недосконалий.

Коли шукати якоїсь паралелі з Україною, то ми мали в своїй історії постатей солідного формату. Знаменитим полководцем і подиву гідним організатором війська був Богдан Хмельницький, але був поганим політиком і його Переяславский договір знецінив його. Іван Мазепа був державним мужем, але битва під Полтавою припечатала долю його і України.

А втім, є деяка паралеля. Ніде у світі нема такого культу людини, як у нас культ Тараса Шевченка у щорічних березневих „Днях Шевченка". Чужинці не розуміють того культу, бо кожний великий народ має великих поетів, і ніхто з них не втішається такою великою пошаною, як Тарас Шевченко у нас. Чому? А тому, що ми не величаємо Шевченка лише як поета, але і як пробудника нації. Коли Шевченко в часі чорної реакції за царату кликав у своєму „Заповіті" „вражою злою кров'ю волю окропіте", то для цього треба було когось більшого, як тільки поета. Кожний народ має свою долю і в тій долі родяться постаті великі і малі. Перед Україною ще довгий шлях. Хто може збагнути, які ще виринуть постаті в Україні?

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Анатолій Гороховський

В ОБОРОНІ ЗАКОНУ ПРО НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ

До останнього часу киплять пристрасті навколо телевізійної передачі „60 хвилин", яка була показана компанією Сі-Бі-Ес в жовтні минулого року. В ній розповідалося про те, що західня Україна і зокрема місто Львів є центрами нацизму та антисемітизму. Наш кореспондент зустрівся з першим Президентом України Леонідом Кравчуком, який нещодавно побував у Чикаґо, і попросив його висловити свою думку з приводу цієї передачі. — Ред.

— Дозвольте найперше сказати кілька вступних слів, які мають безпосереднє відношення до поставленого вами питання, — почав Л. Кравчук. — Я народився і виріс на Рівенщині. В нашому селі мешкало чотири жидівські сім'ї. З діда-прадіда всі чоловіки в цих родинах були ковалями, їх поважали люди за працелюбність і високу майстерність. Вони вміли добре підкувати коня, направити воза. Не пригадую жодного випадку, аби між жидами та їх односельчанами виникали якісь конфлікти.

Наведений мною приклад не є вийнятком. Переконаний, що прості люди різних національностей завжди знаходили і надалі матимуть спільну мову. В той же час є політичні сили, які зацікавлені в розпалювані ворожнечі між українцями та жидами. Ви можете мене запитати: навіщо це робиться? Охоче відповім: з цієї ситуації вони завжди здобували і зараз розраховують отримати політичну, тактичну, або фінансову користь. Ось де, як мовиться, собака зарита.

Телевізійна передача, про яку ви питаєте, була, як відомо, показана напередодні зустрічі великої сімки та візити Президента України Леоніда Кучми до Канади і Америки. Саме тоді комусь необхідно було переконати глядачів, та й не тільки їх, в тому що Україні не варто надавати фінансової чи технічної допомоги, тому що вона, мовляв, не змінилась, є відсталою країною, має ракети і не може з ними справитися, а ви хочете дати їй допомогу, щоб вона являла собою ще більшу загрозу. До того ж там, виявляється, переслідують національні меншини.

Кому ж невигідно, щоб Україні було надано допомогу? Я не думаю, щоб це було невигідно жидам, повірте мені. Це виявляється невигідно комусь іншому. В даному разі була розіграна жидівська карта.

А тепер настав час поговорити по суті справи. Відомо, що в історії українсько-жидівських стосунків були, на жаль, непрості, навіть трагічні сторінки, мали місце міжнаціональні конфлікти. Згадаймо, коли ж вони виникали? Виявляється, у найбільш важкі періоди життя цих народів і викликалися різними походами, війнами. Пошлюся на громадянську чи вітчизняну війни, під час яких мали місце сумні події у відносинах не тільки між українцями та жидами, але й між самими українцями.

Запитання: Просив би підтвердити свою думку принаймні одним прикладом.

Відповідь: Не буду копатися в історії, а назву бандерівщину, під час якої українці вбивали українців. Чому? Того, хто пішов за совєтами бандерівці вважали своїм ворогом. І навпаки. А в кінцевому підсумку гинули люди.

Передбачаю ваше наступне запитання: хто ж у цьому був винний? А винні ті, хто хотів забрати до себе Україну. І зараз винуватцями багатьох труднощів, що їх переживає наш народ, є ті самі сили, які не хочуть бачити Україну незалежною, вільною, демократичною країною, а намагаються накинути на неї зашморг. Виходить, що діє третя сила, не хочу зараз її називати. А між тим, незрозуміло, як ведучий цієї телевізійної передачі, видно розумна людина, так легко піддався, аби його було використано у стратегічному маштабі.

Запитання: З вашим ім'ям, пане Кравчук, пов'язана важлива подія в українсько-жидівських відносинах. Я маю на увазі те, що ви, як Президент незалежної України, вибачилися перед жидами за дії, спрямовані проти них під час минулої війни. Що спонукало вас на цей крок?

Відповідь: Повинен відверто сказати, що зробив я це не заради форми, а у відповідності з моїми переконаннями, які склалися ще в дитячі роки, коли я став свідком вбивства ні в чому не винних жидівських жінок, дітей та чоловіків. Вина за це лежить не тільки на фашистах, але і на тих, хто не зупинив їх. Тому частину вини ми взяли на себе і принесли вибачення жидівському народові за несправедливості, допущені в нашій історії.

Тепер ми маємо українську державу, яка бере на себе всю відповідальність за політику, яку вона проводить. Я розумію, що нам необхідно ще з більшою рішучістю боротися проти будь-яких спроб розпалювання антисемітських настроїв. Для цього маємо судові органи, прокуратуру, які, спираючись на існуюче законодавство, зобов'язані притягати до відповідальности тих, хто сіє расову і етнічну ненависть, антисемітизм.

Запитання: Цікаво було б довідатися про те, як використовуються законодавчі акти проти тих, хто порушує Закон про національні меншини, прийнятий Верховною Радою України?

Відповідь: Я не можу навести приклади утиску жидів у сучасній Україні. Не допущено жодного вбивства чи нападу на них. Навпаки, пішов більш менш активно процес відродження жидівських громад, культури, синагог, відкрилися жидівські навчальні заклади, наукові центри. Це реальні факти, це державна політика. І ось раптом на цьому тлі робиться наклепницька за своєю суттю передача „60 хвилин".

Питання: Широкий резонанс в усьому світі одержав ваш виступ на міжнародній конференції з питань антисемітизму в Брюсселі 7-го липня 1992 року. Поділіться, будь ласка, своїми враженнями про вашу участь у цьому форумі?

Відповідь: На цю конференцію мене запросив президент Світового жидівського конґресу Бронфман і вона залишила помітний слід у моїй пам'яті. У своєму виступі, спираючись на статистичні дані, я розповів, що зроблено в Україні для відродження культури, націо-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про різні пам'ятники

Нема де правди діти, що ми тепер часто дивуємося, а то і дещо критично коментуємо замилування наших братів в Україні до ставлення великими коштами численних пам'ятників для всіх славних і менше славних героїв минулого, в першу чергу тих, що про них треба було добре мовчати в часи совєтської окупації. Тут на першому місці стоять тепер численні пам'ятники політичним героям. Деяким із них навипередки будують пам'ятники у всіх містах, селах і меморіяльних місцях. Перед у тому ставленні пам'ятників веде західня Україна, яка здобула за останні десятиріччя найбільше героїв та визначних постатей, яких слід пом'янути. Скільки таких пам'ятників постало за останні п'ять років — важко нам підрахувати, бо звичайно читаємо лише у пресі про „величаві посвячення" монументальних розмірів пам'яткових брил, про „здвиг народу" з прапорами різних барв, а часом до опису додані ще і заклики збирати фонди на таку ціль.

Важко нам збагнути, чи ця нова хвороба то лише дуже наочний вияв патріотичних почуттів, чи спадщина з часів, коли незліченним героям СССР мусіли ставити всюди гігантські пам'ятники, але як воно не було б, пам'ятники появляються як гриби по дощі, а нові визрівають ще у плянах або роботі. Часом при цьому може і зрозумілому, після довгих років вияві монументалізованого патріотизму, „капне" щось також для творців культури — письменників, акторів чи художників, але міра пам'яті для них неспівмірно менша. А може це є лише доказом, як по-мачушиному у нас трактується ту ділянку, що зветься культурою, і яке мале зацікавлення припадає на тих, що є її творцями і ділами рук своїх залишають незмінно тривкий і глибокий слід в історії культурного життя. Часами все таки в Україні поруч із героями збройної боротьби — о, диво — постають, переважно у родинних місцях письменників, поетів чи музик, не так норично монументальні, а все ж таки більш або менш подібні до первовзору, погруддя та викресані з каменя чи іншого матеріялу докази, що їх пам'ятає або згадав народ і хоче віддати їм належну пошану. Але тут настирливо насувається питання, чи таке віддання пошани і пам'яті вистачає і є справді адекватне до творчої величі даної одиниці? Чи після „величавого і святочного" відкриття пам'ятника не залишиться він самотнім, зданим на ласку і неласку погоди, місцевої влади, довколишніх мешканців чи далеких родичів?

Ми тут, залишившись поза межами батьківщини, можемо такі пам'ятники лише відвідувати і короткими моментами чи молитвами згадати тих, яким вони присвячені. Тут, у ЗСА, поруч із Т. Шевченком і Лесею Українкою, ми на такі вияви пошани до нашої культури не мали можливости, а може, сидячи довгими роками ментально на „валізках", не хотіли навіть думати про це. На жаль, із тим тимчасовим, що стало з часом дуже сталим, ми забули про те, що ще є десятки інших способів не забувати наших стовпів культури, які відійшли у засвіти і вже самі про себе не можуть упімнутися. Ми бачимо, як досить швидко „позабувалися" одиниці, яких ми так палко запевняли біля труни, що їх „ніколи не забудемо", а на їхніх творах будуть виховуватися грядущі покоління.

Бажаєте прикладів, дорогі читачі? Їх безліч, однак саме тепер насувається нам чітко один. Ось недавно потрапили до моїх рук газети з України з описом посвячення пам'ятника Романові Купчинському, як і торжеств у формі концерту з приводу 100-річчя з дня народження. Маючи нагоду щоденно бачити українську пресу діяспори, я, однак, не знайшла ні одного опису якогось святкування з цієї нагоди у ЗСА, Канаді, чи в інших країнах, де ще є наші громади. А тут ще наближається і друга кругла дата — в наступному році минає 20 років від дня смерти Р. Купчинського. Скільки було перед 20 роками запевнень, а так швидко ми їх забули! Скільки гарних вражень давали його писання, фейлетони у „Свободі", його незабутні стрілецькі, а відтак пластові пісні. І хоча молодь ще тепер їх співає і ще тепер деклямує його вірші, поспитайте їх, чи знають, хто їх створив, а в більшості почуєте у відповідь: „Купчинський — гу??"

Може таки пам'ятники з каменя тривкіші за слова? Однак не дай нам, Господи, аби на сплюгавленій і засміченій, забутій Богом і людьми площі у Вашінґтоні хтось молодий спитав перед постаттю, возведеною на п'єдесталь у бронзі і ґраніті: „Гу із гі?"

О-К.

Корнель Крупський

ПРО „THE UKRAINE" І „НА УКРАЇНІ"

II

Повертаючись до артикля, треба признати, що під впливом наполегливих старань українців найкращий у світі американський журнал „Нешонел Джіоґрафік" вже декілька років перед проголошенням державної незалежности України відкинув артикль перед назвою „Україна", а „Ню Йорк Таймс" зразу ж після проголошення незалежности України, у редакційній статті, в окремій колонці, надрукував заяву, що на домагання урядових чинників України перестає ставити артикль перед назвою „Україна". Читав я цю заяву з великим зворушенням та вдякою Господу Богу за те, що українці дочекалися сатисфакції від такого престижевого щоденника. Ми були свідомі того, що слідом за „Ню Йорк Таймсом" піде вся інша преса. Воно так і сталося. Пригадалися часи, коли українці писали листи до редакцій газет і журналів, вияснюючи, що, згідно з правописом, артикль перед назвою „Україна" не треба писати. На жаль, на наші листи не звертали уваги, а тепер такий великий щоденник дає нам сатисфакцію, якої ми не сподівалися.

Варто згадати, що більшість довідкової літератури в Америці вже повносила відповідну коректу до гасла „Україна". Декотрі є в дорозі процесу до такої зміни, а ті суперконсервативні довідники, як Вебстер, ще немов не знають, на яку ногу стати і в деяких довідниках переносять комбінацію своєї плутанини у чергові видання, а проте хочеться вірити, що на них також прийде черга і вони зрозуміють свій блуд.

Для характеристики того, як ставиться до цього артикля дехто з тих, що тепер приїздять з України, наведу такий факт. Моя сусідка, яка є вчителькою, знаючи, що я — українець, одного для минулого літа привела до мене гостю з України — також вчительку, яка вивчає англійську мову та є „тоже українкою", але говорити по-українськи не могла. Почувши, що вона в розмові ставить артикль перед словом „Україна", я звернув їй увагу, що це неправильно, а вона почала сперечатися та доводити, що правильно. Моя сусідка, почувши нашу суперечку, стала по моїй стороні і на цьому справа з гостею з України закінчилася. Мені було дивно і прикро, що тепер з України приїздять люди, які нівелюють те, в що ми колись вложили так багато труду.

А тепер коротко відносно другої частини в заголовку нашої статті. Кільканадцять років тому на сторінках „Свободи" була дискусія про те, як треба писати — „в Україні" чи „на Україні". Опоненти прийменника „на" відчували в ньому щось дискримінаційного хоча б тому, що його не ставимо ні перед однією іншою країною. Правильним є писати: на Бойківщині, на Волині, на Поділлі і т.п., бо це є провінційні частини України, але коли пишемо „на Україні", то даємо до зрозуміння, що вона також є чиєюсь провінцією. Цілими століттями Москва трактувала Україну як свою провінцію і це „на Україні" так глибоко вкорінилося в нашому народі, що йому дуже тяжко розлучитися з цим. Правда, бувають випадки, що прийменник „на" перед назвою „Україна" може бути правильно вжитим. Наприклад, коли пишемо „напали на Україну" чи в реченні „сарана налетіла на Україну", але в такому випадку ми ставимо це „на" перед кожною країною, але коли читаємо в нашій пресі статті „Освіта на Україні", „Релігія на Україні", в яких автори ще й десятки разів пишуть це „на", то якось соромно стає читати такі статті.

Друкуючи статті деяких авторів з України, наша преса повинна кореґувати їх та усувати чужі для нас „вокзали", „строки", „долари" та інші совєтизми, які тільки іритують читача, який дорожить рідною мовою. Здається, що шанувати і дорожити рідною мовою ми могли б багато навчитись від американців, які хоч не створили, а тільки адоптували англійську мову, а проте вони до подиву люблять та дбають про її чистоту. Предмет науки англійської мови в усіх школах ставлять на першому місці, а тих студентів, що мають добрі оцінки з англійської мови приймають першими на працю.

Не знаю, чи ще в якійсь країні видають таку велику кількість словників, довідників і всяких мовних посібників, як видають їх в Америці. Англійська мова для американця — це справжня святість, бо вона причинилася багато до величі Америки.

В Україні покищо тільки на сцені говорять про любов до української мови, а зійшовши з неї повертаються до мови великого Леніна і Пушкіна. Найвищий час, щоб Україна почала плекати мову Шевченка.

Інна Христенко

ДО 200-ЛІТТЯ З ДНЯ СМЕРТИ Г. СКОВОРОДИ

II

В умовлений час я прийшла в обком, отримала перепустку і стала чекати біля кабінету „Першого" разом з кількома партійними ветеранами, що скоса позирали на мене без особливої симпатії. Знічев'я перебирала в пам'яті скупі відомості з біографії хазяїна области, вихоплені з виборчих листівок. Трудову діяльність розпочав Г. Ващенко до війни технологом цеху на заводі ім. Малишева. З заводом евакувався в Нижній Тагіл, де й перебув увесь час війни. Став головним технологом заводу, а, повернувшися до Харкова, перейшов на партійну працю і, зрештою, став першим секретарем обкому (згодом я довідалася, що він отаборився в Москві, там оженився і доскочив високого поста міністра торгівлі СССР). Відомості були не дуже втішні. Чи можуть цікавити такого „технаря" проблеми української культури? Я вже шкодувала, що напросилась до нього, та відступати не було куди. Саме з'явився хазяїн, позирнув на присутніх і, виявивши несподівану люб'язність до дами, запросив мене першою до свого кабінету.

Інна Христенко народилася в Полтаві, з дитячих років жила в Харкові, закінчила історичний факультет Харківського Університету. Член Спілки Письменників України. Від 1993 року живе в Німеччині.

З першим питанням — про будинок архітектів — покінчили хутко. Ващенко пообіцяв створити комісію, котра розглянула б цю справу. (Як потім виявилось, „комісія" складалася з осіб, що вже схвалили будівництво, і схвалили його знову). З другим питанням було важче. Викладаючи заплановані заходи щодо ювілею Сковороди в Харкові, я відчула напруження атмосфери. Ващенко, щоправда, вислухав мене не перебиваючи, але одразу відрубав: „По Сковороде в Харькове ничего делать не будем". Помітивши моє сторопіння, додав, що відзначати ювілей вирішено в селі Сковородинівка і вже виділено кошти на впорядкування садиби-заповідника та прокладання асфальтованого шосе до цього села через Золочів. Пізніше я взнала, чому саме через Золочів, хоча це значно далі, ніж від Максимівки по Мурафському шляху. Районове начальство за рахунок ювілею покращило собі зв'язок з областю.

У Сковородинівці, колишній Пан-Іванівці, я бувала не раз. Туди, в скромну оселю небагатого поміщика Коваліввського навідувався часом мандруючий філософ і там він помер, заповівши написати на надгробній плиті: „Мир ловил меня, но не поймал". У невеличкому поміщицькому будиночку згодом розміщено школу, і хоч як не тісно було школярам, виділено кімнату для музею славетного філософа. Музей працював на громадських засадах, а добровільним екскурсоводом був дідусь-сторож Юхим Деряга, котрий знав багато народних переказів про Сковороду і охоче їх розповідав.

Коли я вперше відвідала садибу-заповідник, дідуся Деряги вже не було на світі. Ми з сином та моїм хрещеним батьком обійшли садок, подивилися на напис на могилі, посиділи під 500-літнім дубом Сковороди. Директор школи показав нам кімнату-музей, де були деякі експонати, подаровані Харківським історичним музеєм.

У вересні 1970 року я вкупі з вихователькою робітничого гуртожитку Марією Мироновою організувала подорож до Сковородинівки робітників харківського радіозаводу. До нас приєдналися письменники — Іван Вирган, Василь Сокіл та Роберт Третьяков. Я розповідала робітникам про Сковороду, І. Вирган та Р. Третьяков читали їм свої вірші.

Відзначення ювілею Сковороди в цьому селі було потрібною справою. Музей на громадських засадах став нарешті державним меморіяльним музеєм. Але заборона святкувати ювілей в Харкові була жорстоким і несправедливим актом. Мабуть, з виразу мого обличчя Ващенко зрозумів мої почуття, бо став доказувати, що в Харкові це зовсім не потрібно, і що взагалі нема чого носитися з так званими українськими видатними діячами. Не такі вже, мовляв, і видатні, от хоча б і Тарас Шевченко. Ми відзначаємо його ювілеї, ставимо пам'ятники, бо „так надо", але що ж він насправді за особа? Як поет — дуже посередній, як людина — не особливо порядний. Багато пив, гостюючи то в одного пана, то в іншого, та й до дівчат був охочий...

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

ОДЕСА. — Окрім спорудження нафтореміналу поблизу Одеси, передбачається також модернізація вже існуючої нафтогавані в Одеському порту. У січні цього року в Лондоні підписано контракт на постачання сучасного технологічного обладнання, здатного переробляти всі види нафтопродуктів.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Тут будують фабрику для випуску медичних шприців та голок. Фірма „Дніпромед", яка здійснює цей проєкт, має далекосяжні пляни: поряд зі споруджуваним об'єктом фірма придбала 10 гектарів землі, на якій в майбутньому збудує фабрику для випуску ліків, обладнання, апаратури тощо. Фірма „Дніпромед" вже збудувала у Дніпродзержинському дослідно-промислове фармацевтичне виробництво, де виготовляється ентеросорбент, виготовлення якого налагодив Юрій Керовін. Це — гранули чорного кольору, які мають здібність очищати організм від отрути.

В обороні...

(Закінчення зі стор. 2)

нальних традицій народів, які живуть на терені України, зокрема жидівського, поділився плянами на майбутнє. Мені приємно зараз зазначити, що майже все намічене успішно втілюється в життя. Я сказав учасникам конференції, що ми високо оцінюємо внесок жидів у будівництво суверенної України і жалкуємо з приводу того, що деякі з них еміґрують за кордон.

Питання: Я хотів би продовжити розмову про еміґрацію, пов'язавши її з вашою поїздкою до Ізраїля, де, як відомо, мешкає багато вихідців з України. Чи доводилося вам з ними зустрічатися?

Відповідь: Дійсно, багато наших земляків живуть нині в Ізраїлі, лише за останні роки в цю країну виїхало понад 200,000 чоловік. Я мав можливість розмовляти з багатьма з них, цікавився їх життям, розповідав про зміни, які сталися в становищі жидів України за останні роки. У бесідах з президентом Ізраїля, главою уряду, іншими діячами я підкреслював, що ми зацікавлені у зміцненні ділових зв'язків з їх країною, що наша пріоритетна політика спрямована на включення для участи у економічному розвитку України не тільки жидів Ізраїля, але й всього світу.

Мій виступ у парляменті проходив у той час, коли йшло жваве обговорювання питання про можливість обстрілу цієї країни іракськими ракетами. Звичайно, я не міг не відгукнутися на проблему, яка хвилювала народ. З парляментарної трибуни я заявив, що Україна рішуче засуджує будь-яку аґресію, що справа чести усіх людей, де б вони не жили — заслонити від ракет Єрусалим, тому що це історія, це цивілізація, це, на мій погляд, одне з найкращих міст на нашій плянеті, де мирно співіснують три світові релігії.

Там же, в Ізраїлі, я сказав, що будемо проводити політику таким чином, щоб усі національні меншини, в тому числі жиди, жили в Україні краще, ніж де. Життя складається не тільки з матеріяльних умов, але і з можливости людини користуватися свободою, усіма правами, розмовляти рідною мовою. Усі ці положення закладені в Законі про національні меншини, прийнятому Верховною Радою, у підготові якого я брав безпосередню участь.

Питання: Якби ви, пане Кравчук, були жидом, яке запитання ви поставили б першому Президентові України?

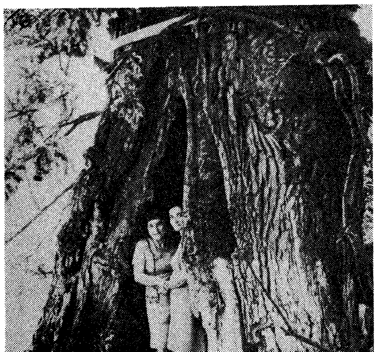
Відповідь: Я спитав би: чи заклали ви, шановний Президенте, такий фундамент держави, в якій би представники національних меншин почували себе рівноправними громадянами?

А тепер моя відповідь. Я намагався все робити фундаментально, втілюючи слова у конкретні справи. Доказом тому є ті здобутки, яких досягнуто за роки існування незалежної України. Важливо, що ця політика має своє продовження. Президент Леонід Кучма, перебуваючи в Америці з державною візитою, зустрічався з представниками жидівської громади ЗСА, відвідав музей голокосту у Вашінґтоні, а оце недавно взяв участь у заходах з нагоди 50-ліття визволення Освєнціму від фашистських окупантів.

Все це є переконливим свідченням того, що незалежна Україна неухильно виконує взяті на себе зобов'язання у дотриманні прав і свобід національних меншин, зокрема жидів. Ось чому вважаю, що передача, яка підготовлена відомою телекомпанією Сі-Бі-Ес, є по суті провокаційною, необ'єктивною, інспірованою, яка поставила перед собою непорядну мету.

До 200-ліття...

(Закінчення зі стор. 2)

Дуб Г. Сковороди. І. Христенко і М. Миронова (1970 рік).

Почувши такі речі з уст вершителя матеріяльного та культурного життя цілої Харківської области, більшої від деяких европейських країн, я просто отетеріла. Це не було звичайне невігластво, це був прояв звірячого, розгнузданого великодержавного шовінізму. З тяжким почуттям покинула я кабінет такого люб'язного і такого ворожого мені високопоставленого чиновника.

Можна легко зрозуміли, що в таких обставинах всі наші з Анастасією Ніженець клопоти не дадуть результатів. Так воно й вийшло. Ювілей Сковороди в Харкові не був відзначений, замість пам'ятника Сковороді у дворі колишнього колеґіюму стоїть звичайний камінь, а щодо хати на Чистоклітівській вулиці, то там вчинено просто злочин. Якось уночі під'їхав бульдозер, зруйнував хату і зрівняв її з землею.

Акт вандалізму минув безкарно. Ніхто про нього не прохопився й словом, ніхто не запротестував. Та це й зрозуміло. Партійні бонзи, і тільки вони, визначали культурне життя у всій Україні. Вони завзято паплюжили духові надбання українського народу, калічили людські душі, прищеплювали українцям зневагу до власної національної приналежности. Тому я вже не здивувалася, коли почула якось у тролейбусі — як відгук на мою українську мову — таку репліку: „Я сама украинка, а терпеть не могу украинского языка!"

Ось що вдіяли з нами 70 років большевицької диктатури. І скільки ще років мине, поки задурений, засліплений український народ не прийде до тями?

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
НЮАРК, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в неділю 26-го лютого 1995 р., о год. 1-ій по пол. в залі школи св. Івана Хрестителя
746 Sandford Avenue, Newark, N.J.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та по два делегати наступних Відділів:

14, 27, 37, 76, 133, 142, 172, 214, 234, 306, 322, 340, 371, 459, 490

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильности зборів.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Дискусія над звітами і їх прийняття.
7. Вибір нової Управи.
8. Слово членів Головного Уряду УНСоюзу.
9. Плян праці на біжучий рік.
10. Внески і запити.
11. Закриття Загальних Зборів.

У нарадах візьмуть участь:

д-р Нестор Олесницький, заступник предсідника УНС,
Марта Лиско, секретар УНС,
Андрій Кейбіда, радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Роман Я. Пиндус, голова **Ярема Ракочий, касир**
Маркантоній Дацківський, секретар
Ярослав Леськів, почесний голова

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
Джерзі Ситі, Н.Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в суботу, 25-го лютого 1995 р., о год. 3:00 по пол. в залі Українського Народного Дому
90-92 Fleet Street, Jersey City, N.J.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та по два делегати наступних Відділів:

25, 70, 170, 171, 213, 275, 281, 286, 287

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильности зборів.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Дускусія над звітами і їх прийняття.
7. Вибір нової Управи.
8. Слово членів Головного Уряду УНСоюзу.
9. Плян праці на біжучий рік.
10. Внески і запити.
11. Закриття Загальних Зборів.

У нарадах візьмуть участь:

ОЛЕКСАНДЕР БЛАГІТКА, касир УНС
РОМАНА О. ГАДЗЕВИЧ, радна УНС
ВОЛОДИМИР СОХАН, почесний член Головного Уряду УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Володимир Білик, голова
Галина Гаврилюк, секретар **Доая Дубей, касир**

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

з подякою потверджує наступні вплати на потреби Пласту в Україні й інших краях, де організується Пласт

Список ч.10: 1 липня — 31 грудня 1994

2,400 дол.— Любомир Романків.
2,300 дол.— Авра і Юрій Слюсарчуки.
2,000 дол.— Володимир Базарко.
1,250 дол.— Фундація Ценко — Добро Творити.
300 дол.— Богдан і Тамара Мриц.
по 250 дол.— Лідія Бурачинська, Люба Онуферко.
20 дол.— Володимир Бабійчук.
10 дол.— Аня Літинська.

Датки на видавничий фонд *Пластового Шляху*

50 дол.— Марта і Юрій Ожга.
25 дол.— В. і З. Романів.

В пам'ять бл. п. Маріяна Борачка

25 дол.— Ярослав Пришляк.

В пам'ять бл. п. пл. сен. Дарії Витанович

по 25 дол.— Орест Гаврилюк, Юрій Слюсарчук.

В пам'ять бл. п. пл. сен. Софії Залозецької

200 дол.(кан)— Таіса Ружицька.
150 дол.— Олег Бачинський.
по 100 дол.— Ольга Бачинська з сином Левом, Любомир Романків, Олекса і Мирослава Цибрівські.
25 дол.— Христина Шмотолоха.

В пам'ять бл. п. Евгенії Колцьо

по 25 дол.— Орест Гаврилюк, Юрій Слюсарчук.

В пам'ять бл. п. пл. сен. Юрія Кравса

250 дол.— Нона, Роман і Адріян Кравс.
225 дол.— Люба і Володимир Делькевич.
по 100 дол.— Йозефина і Зенон Ґуран, Патриція і Роберт Муммерт.
по 50 дол.— Дарія і Юрій Ганушевські, Адріянна Делькевич, Ірма і Володимир Пилишенко.
по 25 дол.— Таня і Мирон Баб'юк, Уляна і Мирон Баб'юк, Христина і Богдан Венґльовські, Стефанія і Франк Вовкович, Слава і Анатоль Коба, Христина Ковч, Марія і Іван Крамарчук, Ґейль і Давид Лайл, Леся і Ярема Павлович.
20 дол.— Оксана Шевчин.
по 10 дол.— Любомир Білик, Данкен Булл, Роман Куціль.

В пам'ять бл. пл. сен. кер. Володимира Масюка

50 дол.— Дарія Кохановська.
по 20 дол.— Микола Курчак, Дарія Хухра.
по 10 дол. — Евдокія Боднаренко, Ірина Левицька, Дарія Оріховська, Ольга Осередчук, Марта Паш, Таня Паш, Ольга Равлюк, Маруся Січинська, Юрій Солтис, Ірина Сольчаник, Зіня Стецик.
5 дол.— Богдан Копистянський.

В пам'ять бл. п. Марти Надозірної

25 дол.— Аня і Орест Гаврилюки.

В пам'ять бл. п. Степана Панькова

25 дол.— Ярослав Пришляк.

В пам'ять бл. п. Галини Парахоняк

100 дол.— Любомир Романків.
по 50 дол.— Людмила і Петро Дармограї, Авра і Юрій Слюсарчуки.
25 дол.— Аня і Орест Гаврилюки.

В пам'ять бл. п. Ольги Середи

по 100 дол.— Любомир Романків, Авра і Юрій Слюсарчуки.
по 50 дол.— Людмила і Петро Дармограй, Аня і Юрій Павлічки, Слава Рубель.
30 дол.— Ірина Павлічко.
по 25 дол.— Оксана Бачинська, Орест і Аня Гаврилюки, Олександер і Дарія Якубовичі.

В пам'ять пл. сен. кер. о. крилошанина Богдана Смика капеляна Пласту

по 50 дол.— Ярослав Пришляк, Христина і Юрій Ференцевич.
30 дол.— Люба Пежанська.
по 25 дол.— Леся Баранецька, Стаха Гойдиш, Галина Кутко, Авра і Юрій Слюсарчуки.
15 дол.— Марта Боровик.
10 дол.— Дора Горбачевська.

В пам'ять покійного пл. сен. кер. Михайла Юзеніва

по 100 дол.— Любомир Романків, Андрій Юзенів.

ПОТРЕБА ІСНУЄ ДАЛІ!

Цього року Пласт в Україні запрошено на Світове Скавтове Джембори-95 в Голяндії. Участь в Джемборі пов'язана зі значними коштами на вишкіл і подорож.

Звертаємося до пластунів та приятелів Пласту складати пожертви на цю ціль. Просимо виставляти чеки на Plast-Ukraine та слати до:

Dr. Ihor Hapij
24 Orchard Lane, Livingston NJ 07039, USA

Головна Пластова Булава

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашого найдорожчого ТАТА і ДІДУНЯ

бл.п.
професора
МИХАЙЛА ЧОРНОДОЛЬСЬКОГО

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в середу 22-го лютого 1995 р. в церквах:

св. Юра у Львові, Україна;
Василіянській церкві в Золочеві, Україна;
св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.;
манастирі св. Йосафата в Ґлен Кові, Н.Й.;

Про пам'ять та молитви за спокій покійного просять:

донька і зять	— РЕНЯ і ВІКТОР ГЕРЛИНСЬКІ
внук	— ВІКТОР ГЕРЛИНСЬКИЙ, мол.
внучка	— ДАНА MACPhee з мужем JOHN
правнучка	— ЛЯРИСА MACPhee

Вшановуючи пам'ять складаємо по 100 дол. на:

фонд Катедр Українознавства в Гарварді;
фундацію Українського Вільного Університету;
фонд Відродження України;
фонд Дітям Чорнобиля;
виховання священиків в манастирі св. Йосафата в Ґлен Кові, Н. Й.

ФУНДАЦІЯ ім. І. П. БАГРЯНОГО
та
РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ „УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ"
з великим сумом повідомляють, що 1-го лютого 1995 року о 8-ій годині вечора в Дітройті ЗСА після довгої і тяжкої хвороби відійшов у вічність

сл. п.
МИХАЙЛО ТИТОВИЧ СМИК

член Центрального Комітету УДРП та довголітній головний редактор газети „Українські Вісті".

Висловлюємо глибоке співчуття дружині, дітям, всій родині в діяспорі та в Україні.

Вічна Йому Пам'ять!

Дирекції Фундації ім. І.П.Багряного
Редакція „УВ"

СЕДІ

СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ім. В. ЛИПИНСЬКОГО
повідомляє членів та українську громаду, що 12-го лютого 1995 р. у Ляфаєт Гіл відійшов у вічність на 91-му році життя

бл. п.
мґр.
СИЛЬВЕСТЕР МАРТЮК

адвокат у Галичині, громадський діяч і довголітній член і редакційний співробітник наукових видань СЕДІ

ПАНАХИДА була відправлена в середу 15-го лютого 1995 р. в похоронному заведенні Насевичів у Філядельфії.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер 16-го лютого 1995 р. в церкві св. Михаїла в Дженкінтавн, а тлінні останки покійного спочили на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій дружині МАРІЇ, дочці ДЗВЕНИСЛАВІ з чоловіком БОРИСОМ та всій родині висловлюємо глибоке і щире співчуття.

УПРАВА і ЧЛЕНСТВО СЕДІ

Ділимося сумною вісткою, що 16-го лютого 1995 р. відійшла у вічність на 88-му році життя

бл. п.
ОЛЕНА ОСТРОВЕРХА
з дому РОМАН

нар. на Лемківщині, вдова по покійному письменникові Михайлові Островерхові.

ПАНАХИДА — в суботу 18-го лютого 1995 року о год. 11:30 ранку в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в суботу, 18-го лютого 1995 року о год. 12-ій з церкви св. Юра на цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишені в глибокому смутку:

братанки — МАРУСЯ з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми
— ЛЮБА з чоловіком ВАСИЛЕМ і дітьми
племінниця — ДАНЯ з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми
ближча і дальша родина в Україні, Австралії, Канаді і Польщі.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Відгукаючися на заклик Екзекутивного Комітету УНСоюзу про зложення пожертви на видавничий фонд „Свободи" на покриття підвишки за поштову пересилку газети, ви можете свої пожертви складати у вашого секретаря відділу, або посилати прямо до адміністрації „Свободи" на адресу:

30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ

Повідомляємо, що з днем 10-го лютого 1995 р. обов'язують такі нові відсотки за пенсійні конта: ANNUITIES, чи IPA:

7% у випадку **одноразової вплати**

6 3/4% у випадку **гнучких вплат.**

Повищі відсотки є гарантовані на один рік. Оподаткування відсотків є відрочене.

Для отримання дальших інформацій телефонуйте на число:

у Н. Дж. 1 (201) 451-2200;
в Огайо 1 (216) 888-4919;
у Па. 1 (215) 887-8823,
або на безплатне число:
1 (800) 253-9862

Або виповніть купон і перешліть до УНС на адресу:
UNA, 30 MONTGOMERY ST., JERSEY CITY, N. J. 07303

Головна Канцелярія УНСоюзу

До Головної Канцелярії УНСоюзу:

Прошу дати мені вияснення про пенсійні конта
— ANNUITIES —

Ім'я і прізвище (латинкою) ....
Адреса ....
Телефон ....
Найкраще кликати мене в такій порі ....
Зацікавлений/а в ....
....
....

Традиційна просфора-ялинка в Ґлен Спей

Дня 29-го січня по Службі Божій в церкві св. Володимира парафіяни та чисельні гості зайняли усі місця в різдвяно прикрашеній церковній залі. Приємно підкреслити, що серед гостей було багато членів громади православної церкви свв. Петра і Павла.

Святочну трапезу почав і нею проводив муж довір'я д-р Євген Грабарчук, який коротким, змістовним словом привітавши парафіян обох церков, гостей і дітей суботньої Школи Українознавства з її учителькою, зосередився над силою і значенням наших традицій, звичаїв і вірувань; вони давали силу, завзятість і мужність нашому народові переносити лихоліття під час усіх ворожих займанщин та зберігати національну ідентичність українців на поселеннях; закликав зберігати традиції, звичаї і обряд, щоб додали нам сили і віру, бо незалежна Україна ще не позбулася небезпек.

Парох о. Богдан Сліпий провів молитву і поблагословив столи при співі колядок, що піднесло святковий настрій. Мґр Михайло Кіндрачук, як кожного року, виголосив різдвяно-новорічне віншування, як то було колись в рідному краю. Опісля лунали колядки і щедрівки, що їх розпочинав дяк Богдан Чапля і втихали тільки під час точок програми.

Приявні привітали оплесками появу учнів Школи Українознавства в гарних барвистих вишиваних блюзках. Школу веде учителька Любов Ковалишин. З признанням слід згадати її підхід до учнів з різним ступенем знання української мови в американських обставинах, особливо здібність переконати батьків дітей, навіть англомовних. У доцільності навчання української мови. Отець Б. Сліпий вчить в тій школі релігії і катехизму.

Програму почала школа. Микола Станько продеклямував вірш Богдана Лепкого „Святий вечір" з настроєм і чуттям. Останні слова вірша „Гей, краю мій, не знаєш ти, як тужу за тобою" зворушили до сліз старших, які вже не мають можливости відвідати Україну. Наталочка Станько зі зворушенням деклямувала вірш „Молитва" Юрія Шкрумеляка. Аня Плоткіна вірш „Різдво" Лесі Храпливої виконала переконливо, в дійсному настрої твору. Слухачі не жаліли оплесків учням. Дяк Б. Чапля з чіткою інтонацією виконав вірш Мигаля „Різдвяний сонет". Євгенія Явдошин з доброю дикцією і чуттям прочитала вірш „Різдво" невідомого автора.

Ольга Линник з глибоким чуттям, чудовою мовою прочитала вірш власного укладу „Традиції Різдва Христового", в якому змальовує різдвяні звичаї, народні традиції і вірування зв'язані з Різдвом, топтання їх ворогами, руїни храмів при кінці вірша, радісно вітає незалежність України і живучість традицій.

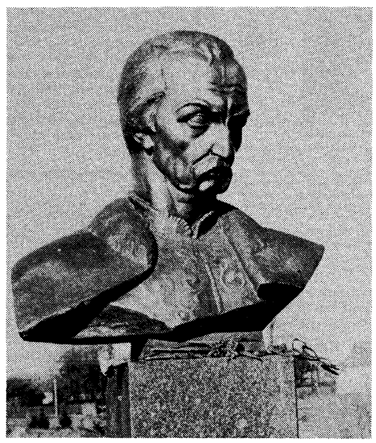
Богдан Кандєк, голова Об'єднання Українців в Ґлен Спей, виголосив гарного різдвяного укладу привіт отцям обох церков за їхню духовну опіку, церковним комітетам, які працюють для добра своїх місцевих церков, хорові з його диригентом інж. Осипом Гапієм, дякові Б. Чаплі, хворим, які не могли бути з нами, кінчаючи побажанням гарним віршом власного укладу. Голова комітету православної церкви д-р Володимир Манрика привітав від Церковного комітету і цілої православної громади о. Б. Сліпого, парафіян церкви св. Володимира, подякував за співпрацю і допомогу церкві свв. Петра і Павла.

Анна Грицков'ян, заступник голови Церковного комітету, приготовила і вміло зорганізувала святочний бенкет при помочі жінок, які подбали щоб традиційна трапеза з численних страв проходила справно. А. Грицков'ян поіменно подякувала товаришкам за співпрацю.

При кінці святочного бенкету о. Богдан подякував організаторам цієї традиційної зустрічі, Церковному комітетові і парафіянам за співпрацю та висловив признання парафіянам, що зберігають традиції і народні звичаї та вірування, їхня краса і сила гуртують нас у наших церквах, в якій країні ми б не були б, зберігають мову, любов до Бога, Церкви і народу, найважливіше — зберігають мораль в родинах, від чого залежить майбутність народу.

Михайло Кіндрачук

Пам'ятник гетьманові І. Мазепі в Україні

Пам'ятник гетьманові І. Мазепі

Майже 300 років пройшло, доки нарешті поставлено пам'ятник одному з найславніших синів України, гетьманові Війська Запорізького, начальникові козацької держави-гетьманщини Іванові Мазепі в його ріднім краю.

Це сталося 6-го листопада 1994 року в селі Мазепинцях, Білоцерківського району, 100 км на південь від Києва. Пам'ятник роботи Є. Горбаня був поставлений після довгої підготовчої праці Валентини Стрілько та співробітників її організації Фонду ім. Ярослава Мудрого. Навіть тепер, в самостійній Україні, особа Івана Мазепи не є коньюнктюрна й не один чиновник ставив опір до будови пам'ятника. Це дотепер єдиний в Україні!

Відслонив пам'ятник урочисто перший Президент України Леонід Кравчук, тепер депутат Верховної Ради. А посвятив його Митрополит Філарет, який перший зняв анатему, кинуту на великого гетьмана в Глухові 1709 року. Головну промову виголосив проф. Юрій Гаєцький з Америки. Промовляли також ген. Володимир Мулява, Лариса Скорик, В. Стрілько та амбасадори з ЗСА В. Міллер та з Швеції М. Гальквіст та інші.

Чому потрібно було аж 285 років, щоб віддати належну пошану гетьманові І. Мазепі? Бо ніякий з гетьманів України не був так зненавиджений та проклятий в Російській імперії, а опісля в Совєтському Союзі, як Мазепа. Його ім'ям таврували всіх українських патріотів. Мазепа, який був гетьманом від 1687 до 1709 року, кинув виклик російському цареві Петрові І, підняв повстання за визволення жетьманської держави від Росії та звернувся за допомогою до славного шведського короля Карла XII, війська якого загрожували Москві. Цього Петро не міг простити Мазепі. Отже, він скинув з гетьманства та примусив Православну Церкву кинути на Мазепу анатему. Наступні російські царі й цариці продовжували цю політику, а опісля й вожді Совєтського Союзу також не допускали українців довідатися правду про цього великого гетьмана й патріота.

Після посвячення пам'ятника в родиннім селі Мазепи, на яке приїхало багато людей, відбулася музична програма, в якій брали участь кобзарі та аматорські гуртки. На закінчення приготовлено бенкет в сусіднім селі Дрозди. Гості бажали мешканцям успіхів у збудуванні музею, присвяченому історії козаччини, та поставили меморіяльні таблиці на місцях, зв'язаних з Мазепою або його родиною. Також рішено нав'язати зв'язки з мешканцями села Мазепа в стейті Міннесота в Америці й американський амбасадор обіцяв допомогти в цьому ділі.

Постанова пам'ятника гетьманові І. Мазепі в Україні — це гідне завершення Року Мазепи і дасть поштовх до глибших студій спадщини цього героя української історії.

Юрій Гаєцький

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА,
25-го ЛЮТОГО, 1995.

Джерзі Сити, Н.Дж. Річні загальні збори 170-го Відд. УНС відбудуться о год. 2-ій по пол. в Українському Народному Домі при 90-96 Фліт вул. Управа запрошує усіх членів взяти участь у цих загальних зборах. Йосиф Зубрицький – голова, Володимир Білик – секретар.

НЕДІЛЯ,
26-го ЛЮТОГО, 1995.

Сиракюзи, Н.Й. Звичайні річні загальні збори Т-ва „Українська Січ" 39-го Відд. УНС відбудеться о год. 2-ій по пол. в малій залі УНДому. Якщо на означену годину не явиться число членів вказане статутом збори відбудуться з півгодинним спізненням без огляду на кількість присутніх членів. Ласкаво просимо взяти участь у річних зборах. – Управа.

Л. Кравчук...

(Закінчення зі стор. 1)

З приводу створеної ним організації „Порозуміння" Кравчук пояснив, що до неї входять представники всіх верств населення і вже нараховується біля 12,000 членів. „Дехто вважає, що цю організацію я створив для себе, — щоб стати лідером найбільшої партії... Особисто мене більше хвилює доля України, де живуть і житимуть мої діти і внуки!"

❊ ПРАЦЯ ❊

❊ РОЗШУКИ ❊

ПОШУКУЮ свого дядю: КУРАСА, Василя (на знімці зліва) або його родину, нар. 1913 р. в селі Піски, Баштанського р-ну Миколаївської обл. В ЗСА був фермером, адреса невідома. Якщо хтось знав би про них, то просимо писати на адресу: Україна 329060 Миколаївська обл. м. Баштанка, вул. Червоних Партизанів 25/27. **Олексієнко Микола**

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊